

UN GLOBAL COMPACT

COMMUNICATION ON PROGRESS 2014

- **Mensenrechten & arbeidsomstandigheden**
- **Milieu**
- **Anti-corruptie**

OVER AQUAFIN

Elke dag werken meer dan 1000 medewerkers bij Aquafin aan de uitbouw en het beheer van de infrastructuur voor de zuivering van huishoudelijk afvalwater in Vlaanderen. Het bedrijf werd in 1990 opgericht door het Vlaamse Gewest en kon in 25 jaar tijd de zuiveringsgraad in Vlaanderen optrekken van nauwelijks 30 % tot meer dan 80 %.

Aquafin vangt het huishoudelijke afvalwater van de gemeentelijke riolen op in verzamelriolen en voert het naar rioolwaterzuiveringsinstallaties, waar het wordt behandeld volgens de Europese en Vlaamse normen. Het is de verantwoordelijkheid van Aquafin om de infrastructuur waarin het gewest heeft geïnvesteerd, optimaal te laten werken en te onderhouden. Dezelfde diensten biedt Aquafin ook aan voor het gemeentelijke rioleringsstelsel.

In alles wat we doen, willen we een werkelijke meerwaarde toevoegen aan de samenleving en aan de natuurlijke omgeving. Daarom willen we onze klanten helpen anders om te springen met hemelwater, door het een plaats te geven in de openbare ruimte. Vanaf het ontwerp houden we rekening met de volledige levenscyclus van de infrastructuur en ook tijdens de exploitatie volgen we de werking nauwgezet op. Verder staan een doordacht energiegebruik, recuperatie van grondstoffen uit het afvalwater en het beperken van emissies bij het waterzuiveringsproces centraal in al onze activiteiten. Door onze opgebouwde knowhow en ervaring zijn we een geëerde partner in binnen- en buitenlandse onderzoeksprojecten, gericht op de implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water.

VOORWOORD

Onze kernactiviteiten hebben op zich de doelstelling om maatschappelijke meerwaarde te creëren. Door de uitbouw en het duurzame beheer van de zuiveringsinfrastructuur, wordt steeds meer huishoudelijk afvalwater gezuiverd en verkleint de kans op maatschappelijke schade door het falen van de infrastructuur. Onze gespecialiseerde gebiedskennis is dan weer de basis voor een brede visie op goed werkende zuiveringsgebieden.

Maar ook in de manier waarop we onze activiteiten uitvoeren, willen we zo duurzaam mogelijk tewerk gaan. En dat in al onze bedrijfsprocessen. Jaarlijks rapporteren we daarover in het hoofdstuk “Maatschappelijk verantwoord ondernemen” als onderdeel van ons jaarverslag.

Daarnaast hebben we oog voor de wereldwijde waterproblematiek. Water en sanitaire voorzieningen zijn een mensenrecht. Daarom steunt Aquafin via het “Corporate Social Responsibility”-programma projecten in het Zuiden van Protos en Young Water Solutions in dat kader. Bij Young Water Solutions leveren we niet alleen financiële maar ook technologische ondersteuning. Deze projecten worden immers geïnitieerd én uitgevoerd door lokale jongeren onder impuls van GoodPlanet. Experts binnen Aquafin adviseren de jongere rechtstreeks en leveren daardoor een erg waardevolle bijdrage aan het project. Op die manier creëren we betrokkenheid bij onze medewerkers en zetten we ons samen in voor een betere wereld.

Luc Bossyns
Gedelegeerd bestuurder

AQUAFIN EN DE 10 PRINCIPES VAN DE UN GLOBAL COMPACT

Mensenrechten & arbeidsomstandigheden

- **Principe 1:** Bedrijven dienen binnen de grenzen van hun invloedssfeer de internationaal uitgevaardigde mensenrechten te eerbiedigen.
- **Principe 2:** Bedrijven dienen zich er steeds van te vergewissen dat zij niet medeplichtig worden aan de schending van de mensenrechten.
- **Principe 4:** Bedrijven dienen de uitbanning van iedere vorm van verplichte en gedwongen arbeid te handhaven.
- **Principe 5:** Bedrijven dienen de effectieve afschaffing van kinderarbeid te handhaven.

Aquafin is een vennootschap naar Belgisch recht en valt daardoor onder de Belgische sociale wetgeving. De bescherming van de rechten van de mens, het verbod op gedwongen arbeid en kinderarbeid zijn fundamentele principes in de Belgische en de Europese sociale wetgeving. Aquafin handelt sinds zijn oprichting volgens de Belgische wetgeving en respecteert hierdoor deze 4 principes.

Veiligheid is een basisrecht in de Europese en de Belgische wetgeving. Aquafin wil een voortrekkersrol spelen in het stimuleren en promoten van een bewuste veiligheidsattitude bij zijn medewerkers, bij zijn technische partners en op de bouwerven. Het reikt daartoe de nodige instrumenten aan via verschillende kanalen zoals affiches, opleidingen, e-learning, richtlijnen, ergotools,

Intern worden veiligheidsinstructies niet alleen via de hiërarchische lijn doorgegeven, maar ook rechtstreeks door de preventieadviseurs van de afdeling Preventie en Bescherming. Naast algemene thema's komen ook de lessen die getrokken werden uit ongevallen en bijna-ongevallen aan bod tijdens de informatiesessies die zij organiseren. In 2014 registreerden we 24 arbeidsongevallen, wat in dezelfde lijn ligt als het jaar voordien.

Extern spoort Aquafin zijn technische partners aan om veilig te werken door te informeren en te sensibiliseren, maar ook door van veiligheid een criterium te maken bij de toekenning van de Minder Hinder award. Vanaf 2016 zal het zelfs mee spelen bij de toewijzing van opdrachten.

→ **Principe 3:** Bedrijven dienen de vrijheid van vakvereniging en de effectieve erkenning van het recht op collectieve onderhandelingen te handhaven.

Zoals de Belgische wet het voorschrijft, heeft Aquafin een Ondernemingsraad en een Comité voor Preventie en Bescherming die paritair zijn samengesteld. De werknemersafgevaardigden vertegenwoordigen de verschillende werknemerscategorieën: bedienden, kaderleden en jeugdige werknemers (niemand heeft het arbeidersstatuut bij Aquafin). Werknemers kiezen vrij of en tot welke vakbonds-beweging zij toetreden. Zowel de Ondernemingsraad als het Comité voor Preventie en Bescherming vergaderen op regelmatige basis. In 2014 vergaderde de Ondernemingsraad 13 keer, het Comité voor Preventie en Bescherming 11 keer. De verslagen van deze vergaderingen zijn toegankelijk voor alle werknemers. Het onderzoek naar welzijn en tevredenheid dat het bedrijf organiseerde, was een belangrijk onderwerp doorheen het jaar.

→ **Principe 6:** Bedrijven dienen de bestrijding van discriminatie in arbeid en beroep te handhaven.

Zoals verplicht door de Belgische wetgeving, maakt Aquafin geen onderscheid tussen mensen op basis van etnische of sociale afkomst, geslacht, leeftijd, seksuele geaardheid, politieke of religieuze overtuiging en al dan niet lidmaatschap van een vakbonds-beweging.

Gezien de voornamelijk technische activiteiten van het bedrijf, telt Aquafin vandaag nog wel overwegend meer mannelijke medewerkers. In 2014 was de verhouding (uitgedrukt in VTE) 667,5 mannen tegenover 216,6 vrouwen. Alle werknemers, ongeacht hun opleidingsniveau, functie en anciënniteit, vallen onder het bediendenstatuut.

Om de activiteitsgraad van oudere werknemers te verhogen, verplicht de Belgische wetgeving bedrijven met meer dan 20 werknemers een werkgelegenheidsplan op te stellen om het aantal werknemers van 45 jaar en ouder te behouden of te verhogen. Ook Aquafin heeft zo'n werkgelegenheidsplan opgemaakt, in overleg met de sociale partners. De inhoud van het plan wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgesteld. Op 31 december 2014 waren 381 werknemers 45 jaar of ouder.

Milieu

→ **Principe 7:** Bedrijven dienen voorzorg te betrachten bij hun benadering van milieu-uitdagingen.

Aquafin is in Vlaanderen verantwoordelijk voor de uitbouw en het beheer van de gewestelijke infrastructuur voor de zuivering van huishoudelijk afvalwater. Dezelfde diensten bieden we aan voor het gemeentelijke rioleringsstelsel. Het water dat we na zuivering lozen in een waterloop, moet beantwoorden aan de Vlaamse normen, die zelfs strenger zijn dan de Europese. In 2014 voldeden 99,7 % van de rioolwaterzuiveringsinstallaties aan alle opgelegde normen.

Alle kritieke onderdelen op onze rioolwaterzuiveringsinstallaties en onze pompstations staan onder permanente alarmbewaking. Online sturingen maken het mogelijk om het zuiveringsproces zeer snel bij te sturen indien nodig.

De Vlaamse Milieumaatschappij controleert de ecologische resultaten van Aquafin. Om de performantie te meten van de zuiveringsinfrastructuur die we beheren voor het Vlaamse Gewest, werkten we samen met de Vlaamse Milieumaatschappij een set ecologische indicatoren uit die jaarlijks worden beoordeeld. Van de 459 meldingen die we vorig jaar deden aan de Vlaamse Milieumaatschappij, hadden er 291 een ecologische impact.

→ **Principe 8:** Bedrijven dienen initiatieven te ondernemen om een groter milieubesef te bevorderen.

→ **Principe 9:** Bedrijven dienen de ontwikkeling en de verspreiding van milieuvriendelijke technologieën te stimuleren.

De uitbouw van het rioleringsnetwerk vergt meestal ingrijpende werken in de openbare ruimte. Straten worden opgebroken, de toegang tot woningen is op bepaalde momenten moeilijk en handelaars krijgen tijdelijk minder klanten over de vloer omwille van een moeilijker bereikbaarheid. Toch zijn de werken nodig om meer huishoudelijk afvalwater te kunnen zuiveren. Aquafin informeert buurtbewoners en handelaars zowel over de geplande werken als over de noodzaak ervan. In 2014 organiseerde Aquafin 157 informatieavonden.

Wie een rioolwaterzuiveringsinstallatie in zijn buurt kreeg, nodigen we uit op de installatie voor een kennismaking met het waterzuiveringsproces. Vorig jaar organiseerden we 10 van deze "burenbezoeken".

Om de aandacht van het grote publiek te vestigen op wat Aquafin samen met het Vlaamse Gewest, de gemeenten, de Vlaamse Milieumaatschappij, technische partners,... doet om de Vlaamse waterlopen weer proper te krijgen, organiseerden we in september 2014 voor het eerst "Chap'eau". Samen genieten van zuiver water staat centraal tijdens dit evenement waarop iedereen welkom is. Ongeveer 800 mensen namen deel aan de eerste editie van "Chap'eau".

Hoewel onze rioolwaterzuiveringsinstallaties energie-efficiënt ontworpen zijn, blijft de zuivering van afvalwater een erg energie-intensief proces. Aquafin besteedt veel aandacht aan het energieverbruik en onderneemt acties om dit verder te reduceren. In 2014 werden in dat kader verschillende nieuwe projecten geïnitieerd, zoals bijvoorbeeld het niet meer continu laten draaien van onderdelen wanneer dat geen impact heeft op het zuiveringsproces, noch op de zuiveringsresultaten. Verder worden jaarlijks vijf rioolwaterzuiveringsinstallaties in detail doorgelicht op het energieverbruik en waar mogelijk verbeteringen uitgevoerd.

De belangrijkste functie van een rioolwaterzuiveringsinstallatie blijft natuurlijk de behandeling van huishoudelijk afvalwater. In het afvalwater op zich, maar ook in het zuiveringsproces ontdekken we echter hoe langer hoe meer mogelijkheden om energie en grondstoffen te recupereren. Slib is een restproduct van de waterzuivering. Door het te vergisten ontstaat er biogas. Dat zetten we om in groene stroom, die op onze rioolwaterzuiveringsinstallaties voor een deel de elektriciteit vervangt die we anders van het net zouden halen. In 2014 konden we in totaal meer dan 11,5 miljoen kWh groene stroom produceren.

Van het niet-vergiste slib en het slib dat overblijft na de gisting, werd in 2014 36% gedroogd in een van onze eigen slibdrooginstallaties in Deurne, Houthalen of Leuven. Het gedroogde slib leveren we onder de vorm van slibkorrels of pellets aan de cementindustrie voor co-verbranding in cementovens, ter vervanging van fossiele brandstoffen.

Het huishoudelijk afvalwater dat op de rioolwaterzuiveringsinstallaties toekomt, bevat een aantal stoffen die mits een efficiënte recuperatie opnieuw zouden kunnen gebruikt worden. Zo is menselijke urine rijk aan fosfor, een mineraal waarvan de natuurlijke reserves wereldwijd stilaan uitgeput geraken. Aquafin voerde in 2013 en 2014 testen uit om door toevoeging van magnesiumchloride aan het zuiveringslib de fosfaten te doen neerslaan als struviet, ofwel fosforkristallen. Begin juni 2015 ontving Aquafin van OVAM een grondstoffenverklaring waardoor het gewonnen struviet ook effectief mag gebruikt worden als meststof.

Via een testopstelling met een fijnzeef ter hoogte van de mechanische zuivering tracht Aquafin cellulose terug te winnen dat via het toiletpapier mee spoelt naar de installatie. Later kunnen we verder onderzoeken hoe en onder welke voorwaarden cellulose kan gebruikt worden als grondstof. Er zijn toepassingen gekend voor de productie van isolatiematerialen en bioplastic.

Verder is organisch afval rijk aan koolstof, nog een stof die we potentieel kunnen terugwinnen en omzetten in biokool. Biokool kan gebruikt worden in de industrie, de landbouw of milieutechnologie.

Het afvalwater dat wordt gezuiverd op een installatie van Aquafin heeft een uitstekende kwaliteit om geloosd te worden in een waterloop. Maar het is ook geschikt om in industriële toepassingen kostbaar drinkwater te vervangen als er geen drinkwaterkwaliteit vereist is. Na een kleine voorbehandeling kan het bijvoorbeeld prima gebruikt worden als proceswater of koelwater in de industrie. Aquafin heeft met een aantal Vlaamse bedrijven en intercommunales overeenkomsten lopen voor de aanlevering van gezuiverd afvalwater. En ook ruimfima's maken er gebruik van als reinigingswater. In 2014 werd ongeveer 1,5 miljoen m³ gezuiverd afvalwater op deze manier opnieuw gebruikt.

Mits een doorgedreven zuivering kan het afvalwater verder opgewaardeerd worden tot elke gewenste kwaliteit, zelfs tot drinkwater. Dat gebeurt in de praktijk in Koksijde, waar drinkwaterbedrijf IWVA jaarlijks ongeveer 2,9 miljoen m³ gezuiverd afvalwater afneemt van de zuiveringsinstallatie om er weer drinkwater van te maken. In 2014 startte een vleesverwerkend bedrijf waar ons dochterbedrijf Aquaplus de waterzuivering exploiteert, een extra zuiveringsstation op. Hier wordt nu het gezuiverde afvalwater verder opgewaardeerd tot drinkwater dat gebruikt wordt in de vleesverwerkende activiteit. De uitstekende en constante kwaliteit van het gezuiverde afvalwater heeft een belangrijke impact op de smaak en de kwaliteit van de producten van het bedrijf.

Anti-corruptie

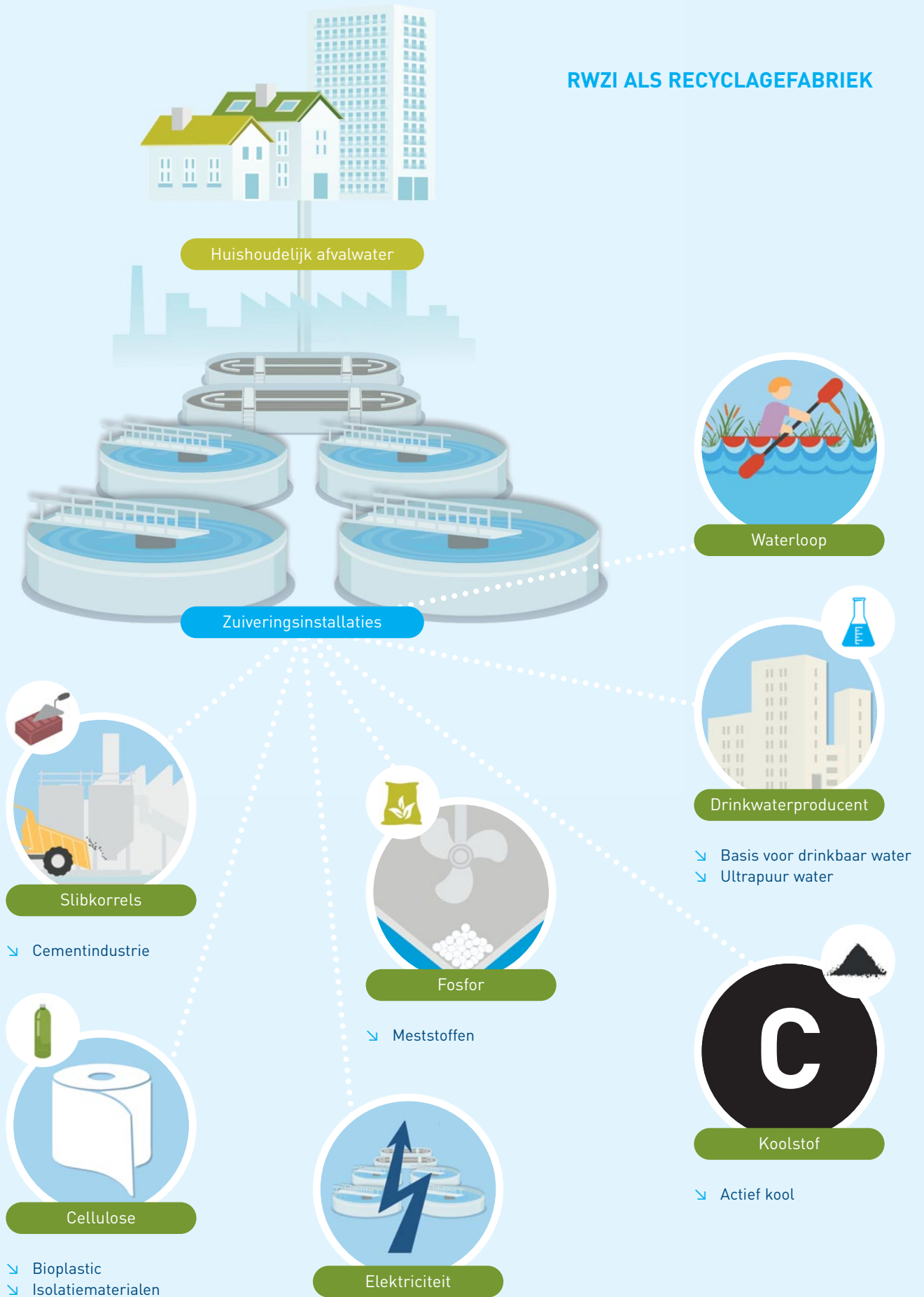
→ **Principe 10:** Bedrijven moeten elke vorm van corruptie tegengaan, inclusief afpersing en omkoping.

Corruptie, afpersing en omkoping zijn verboden volgens de Belgische wetgeving, die we bij Aquafin respecteren.

Zowel de interne auditor, externe auditor als de economisch toezichthouder van het Vlaamse Gewest houden toezicht op de vennootschap. De interne auditor voert kwaliteitsaudits uit op de procedures die gelden in het bedrijf. Ernst & Young Bedrijfsrevisoren werden aangesteld als externe auditor voor controle op de jaarrekening. De economisch toezichthouder van het Vlaamse Gewest controleert de facturen die vallen onder de Beheersovereenkomst met het Vlaamse Gewest.

Het Corporate Governance Charter van Aquafin kan geraadpleegd worden via www.aquafin.be. Het jaarverslag is beschikbaar via jaarverslag.aquafin.be.

RWZI ALS RECYCLAGEFABRIEK

THE GLOBAL

Propere waterlopen voor
de volgende generaties
en een leefomgeving
in harmonie met water.

Aquafin NV
Dijkstraat 8
2630 Aartselaar
03 450 45 11
www.aquafin.be

Verantwoordelijke uitgever: Luc Bossyns, gedelegeerd bestuurder Aquafin NV, Dijkstraat 8, 2630 Aartselaar.

